

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

Župančičeva ulica 3 1000 Ljubljana

T: 01 369 53 42
E: gp.mp@gov.si
<https://www.gov.si/drzorgani/ministrstva/min>

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

Podpisnik: Mihael Zupančič
Izdajatelj: Republika Slovenija
Številka certifikata: bb c7 10 3e 00 00 00 00 56 7f 2d 35
Potek veljavnosti: 16.06.2031
Čas podpisa: 17:08, 06.10.2026
Ref. št. dokumenta: 710-1/2026/59

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE
gp.gs@gov.si

Številka: 710-1/2026/59
Ljubljana, 06. 10. 2026
EVA: 2026-2030-0022

ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije – predlog za obravnavo - novo gradivo št. 1

1. Predlog sklepa vlade

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14, 55/17, 163/22, 57/25 – ZF in 555/26) je Vlada Republike Slovenije na ... seji ... sprejela

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (EVA: 2026-2030-0022) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.

mag. Janja Garvas
generalna sekretarka

Prejmeta:
– Državni zbor Republike Slovenije,
– Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov

Ministrstvo za pravosodje v skladu s 142. členom Poslovnika državnega zbora (PoDZ-1) predlaga, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, saj so predlagane spremembe ZSKZDČEU-1 uskladitve zakona s pravom Evropske unije. ZSKZDČEU-1 se dopolnjuje z določbami:

- po katerih si Vrhovno državno tožilstvo in uradi za odvzem premoženjske koristi drugih držav članic izmenjujejo podatke za sledenje in identifikacijo predmetov, uporabljenih za kaznivo dejanje, premoženjske koristi ali premoženja v kazenskih zadevah, s čimer se v slovenski pravni red prenaša Direktiva 2024/1260/EU,
- za izvajanje Uredbe 2023/1543/EU o evropskem nalogu za zavarovanje elektronskih dokazov in evropskem nalogu za posredovanje elektronskih dokazov, ki ureja pogoje za izdajo naloga, pristojne organe ter postopek izdaje naloga in izvršitve naloga, ki ga je izdala druga država članica,

- po katerih operater oziroma ponudnik storitev informacijske družbe imenuje imenovano poslovno enoto ali pravnega zastopnika, pristojnega za prejemanje in izvrševanje zahtev za zavarovanje ali posredovanje elektronskih dokazov, ki jih izda sodišče ali drug organ države članice, s čimer se v slovenski pravni red prenaša Direktiva 2023/1544/EU.

3. Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva

- mag. Nina Koželj, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije,
- Peter Pavlin, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije,
- Matic Kumer, podsekretar v Sektorju za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije.

4. Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva, in s tem povezani stroški

Na Ministrstvu za pravosodje je za namen priprave ustreznih zakonodajnih podlag, ki so povezane z elektronskimi dokazi, v letih 2025 in 2026 delovala posebna strokovnoposvetovalna skupina, sestavljena iz predstavnikov Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za digitalno preobrazbo, sodnikov, državnih tožilcev, policije in Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije.

Člani delovne skupine niso prejeli plačila za opravljeno delo.

5. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora

- Mihael Zupančič, minister,
- Gašper Dovžan, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije,
- Barbara Levstik Šega, državna sekretarka, Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije,
- mag. Nina Koželj, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije,
- Peter Pavlin, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije,
- Matic Kumer, podsekretar v Sektorju za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije.

6. Kratek povzetek gradiva

V Zakon o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije se dodajo določbe:

- po katerih si Vrhovno državno tožilstvo in uradi za odvzem premoženjske koristi drugih držav članic izmenjujejo podatke za sledenje in identifikacijo predmetov, uporabljenih za kaznivo dejanje, premoženjske koristi ali premoženja v kazenskih zadevah, s čimer se v slovenski pravni red prenaša Direktiva 2024/1260/EU,
- za izvajanje Uredbe 2023/1543/EU o evropskem nalogu za zavarovanje elektronskih dokazov in evropskem nalogu za posredovanje elektronskih dokazov, ki ureja pogoje za izdajo naloga, pristojne organe ter postopek izdaje naloga in izvršitve naloga, ki ga je izdala druga država članica,
- po katerih operater oziroma ponudnik storitev informacijske družbe imenuje imenovano poslovno enoto ali pravnega zastopnika, pristojnega za prejemanje in izvrševanje zahtev za zavarovanje ali posredovanje elektronskih dokazov, ki jih izda sodišče ali drug organ države članice, s čimer se v slovenski pravni red prenaša Direktiva 2023/1544/EU.

Obrazložitev novega gradiva št. 1:

Spremeni se financiranje polovice delovnega časa enega zaposlenega na AKOS, in sicer tako da se financiranje izvede v okviru obstoječih finančnih sredstev za izvajanje nalog po ZIUETDS (pogodba med AKOS in MNZJU).

7. Presoja posledic za

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih,	ne
b)	usklajenost pravnega reda Republike Slovenije s pravnim redom Evropske unije,	da
c)	administrativne posledice,	da
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij,	da
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki,	ne
e)	socialno področje,	ne
f)	dokumente razvojnega načrtovanja.	ne

8. Predstavitev ocene finančnih posledic

- **Predpis ima učinek na blagajne javnega financiranja (državni proračun, občinski proračuni ter pokojninska in zdravstvena blagajna) oziroma drugih subjektov javnega sektorja.**

Ocena finančnih posledic za izvajanje nalog AKOS:

Predlog novele sicer predvideva dodatne naloge Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije - AKOS (registracija ponudnikov storitev, vodenje evidence in nadzor), vendar ni potrebe po dodatnih novih zaposlitvah ali finančnih sredstvih. Te naloge se bodo izvajale v okviru dosedanje kvote zaposlitev AKOS, za katere po letni pogodbi sredstva iz proračuna zagotavlja MNZJU za izvajanje Zakona o izvajanju Uredbe (EU) o enotnem trgu digitalnih storitev (ZIUETDS). Predvideno je, da obseg novih nalog po predlogu novele ne presega polovice delovnega časa enega zaposlenega.

Predlog novele nima posledic za druga javnofinančna sredstva - zdravstveno in pokojninsko blagajno ter občinske proračune.

Finančna sredstva za delovanje AKOS bodo zagotovljena s proračunom na podlagi pogodbe z ministrstvom, pristojnim za informacijsko družbo in elektronske komunikacije.

Za obdobje, za katero proračun še ni sprejet, bodo zagotovljena iz finančnega načrta ministrstva, pristojnega za informacijsko družbo in elektronske komunikacije v okviru proračunskih postavk za izvajanje pogodbe za izvajanje nalog ZIUETDS.

Za obdobje, za katero je proračun že sprejet, bodo finančna sredstva zagotovljena v okviru obstoječega finančnega načrta ministrstva, pristojnega za informacijsko družbo in elektronske komunikacije v okviru obstoječih proračunskih postavk za izvajanje pogodbe za izvajanje nalog ZIUETDS.

9. Predstavitev sodelovanja z združenji občin

Vsebina gradiva vpliva na na pristojnosti, delovanje oziroma financiranje občin.

Gradivo je bilo poslano v mnenje Skupnosti občin Slovenije (SOS).

Gradivo je bilo poslano v mnenje Združenju občin Slovenije (ZOS).

Gradivo je bilo poslano v mnenje Združenju mestnih občin Slovenije (ZMOS).

10. Predstavitev sodelovanja javnosti

Gradivo je bilo predmet sodelovanja z javnostjo.

Datum objave na spletni strani:
6. 5. 2026

Na gradivo so bila podana mnenja, predlogi in pripombe.

V razpravo vključeni subjekti:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije, Sodni svet Republike Slovenije, Državnotožilski svet, Odvetniška zbornica Slovenije, Policija, Varuh človekovih pravic Republike Slovenije, Informacijski pooblaščenec, Zagovornik načela enakosti, Državno odvetništvo Republike Slovenije, Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, Uprava Republike Slovenije za probacijo, Evropska pravna fakulteta v Novi Gorici, Fakulteta za državne in evropske študije, Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije, Okrožno sodišče v Kopru

Obrazložitev upoštevanja mnenj, predlogov in pripomb v razpravo vključenih subjektov:

Ministrstvo za pravosodje je v fazi strokovnega in javnega posvetovanja prejelo 79 pripomb (brez upoštevanja redakcijskih in nomotehničnih pripomb). Upoštevanih je 29 pripomb. Približno 10 pripomb je bilo zavrnjenih, kjer je predlagatelj predlagal ureditev, ki je v nasprotju z direktivo, ki se prenaša ali uredbo, katere izvrševanje se ureja s predlogom novele. V šestih primerih je Ministrstvo za pravosodje zgolj pojasnilo, da predlog novele ali drug zakon že upošteva predlagateljev predlog. Dve pripombi sta bili zavrnjeni, ker predlog posega v področja zakona, ki niso predmet spremembe.

Poudariti je potrebno tudi, da so glede številnih vprašanj (varstvo posameznika, katerega podatki se izmenjujejo med uradi za odvzem premoženjske koristi, pravice osebe, katere podatki se zahtevajo z evropskim nalogom, potreba po izrecni določitvi kaznivih dejanj, za katera je dopustno izdati nalog) predlagatelji imeli nasprotujoča si stališča.

V nadaljevanju navedeni pomembnejši predlogi, ki niso bili upoštevani:

- Vrhovno sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: VSRS) v zvezi z veljavnim drugim odstavkom 64. člena Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami (v nadaljevanju: ZSKZDČEU-1) predlaga spremembo krajevne pristojnosti pri evropskem preiskovalnem nalogu, tako da v primerih, ko se zaprosi tudi za hišno preiskavo, zaslišanje prič ali zaslišanje obdolženca, o vseh preiskovalnih dejanjih odloča sodišče, pristojno za ta dejanja, ne pa sodišče, ki je pristojno za prvega izmed navedenih preiskovalnih dejanj.

Ministrstvo za pravosodje (v nadaljevanju: MP) pojasnjuje, da drugi odstavek 64. člena ZSKZDČEU-1 vzpostavlja krajevno pristojnost sodišča, na območju katerega je treba opraviti preiskovalno dejanje, hkrati pa ureja tudi položaje, ko bi navedeno pravilo odkazovalo na več sodišč ali ko na njegovi podlagi krajevno pristojnega sodišča ne bi bilo mogoče določiti. V primeru pristojnosti več sodišč je pristojno sodišče, ki je pristojno za prvo navedeno preiskovalno dejanje, v primeru, ko pristojnega sodišča ni mogoče določiti, pa Okrožno sodišče v Ljubljani.

Predlog VSRS bi uvedel dodatno kompleksnost, saj bi lahko ponovno privedel do položaja, v katerem bi bilo za posamezna preiskovalna dejanja pristojnih več različnih sodišč. Do tega bi lahko prišlo zlasti takrat, ko bi bila za hišno preiskavo, zaslišanje prič ali zaslišanje obdolženca pristojna različna okrožna sodišča. Res je, da bi bilo tudi v takem primeru mogoče uporabiti zadnjo poved drugega odstavka 64. člena ZSKZDČEU-1, ki določa pristojnost Okrožnega sodišča v Ljubljani, vendar bi bila takšna rešitev neprepričljiva v primerih, ko Okrožno sodišče v Ljubljani ne bi bilo pristojno za nobeno izmed preiskovalnih dejanj, katerih izvedba se zahteva z evropskim preiskovalnim nalogom.

MP nadalje opozarja, da se na ravni EU obetajo spremembe pravil o evropskem preiskovalnem nalogu. Pripomba VSRS bo ponovno preučena pri implementaciji navedenih pravil.

- VSRS v zvezi s predlogom novele kot celoto predlaga ureditev nacionalnih klasifikacijskih načrtov oziroma šifrantov za kaznovalno področje, zlasti šifranta kaznivih dejanj, sankcij, ukrepov in EU instrumentov, po možnosti ob upoštevanju mednarodne klasifikacije ICCS.

MP pojasnjuje, da vprašanje ureditve nacionalnih klasifikacijskih načrtov oziroma šifrantov za kaznovalno področje ni predmet tega predloga novele. Predlog novele ureja vsebine, povezane z izvajanjem Uredbe 2023/1543/EU, prenosom Direktive 2023/1544/EU in prenosom posameznih določb Direktive 2024/1260/EU, ne ureja pa sistemske podatkovne standardizacije kaznovalnega področja.

Ker gre za horizontalno vprašanje, ki presega okvir te novele ter zahteva uskladitev z obstoječimi informacijskimi sistemi in potrebnimi različnih organov, ga ni primerno urejati parcialno v okviru predmetne novele.

Pripombe k 3. členu novele (izmenjava podatkov med uradi za odvzem premoženjske koristi)

- Državljan B. M. v zvezi s predlaganim novim 85.a členom ZSKZDČEU-1 (3. člen novele) izpostavlja potrebo po novem drugem odstavku, po katerem bi Vrhovno državno tožilstvo vodilo centralno evidenco prejetih in poslanih zahtev za izmenjavo podatkov, z navedbo datuma, vrste podatkov, pravne podlage in izida postopka, in sicer za izključno nadzorne in statistične namene ter s hrambo pet let.

MP pojasnjuje, da bi vzpostavitev posebne evidence bila smiselna le pod pogojem, kolikor bi to omogočalo ali olajševalo izvajanje državnotožilskih nalog ali nalog drugih državnih organov.

MP nadalje pojasnjuje, da državno tožilstvo v okviru opravljanja svojih pristojnosti vodi spise o posameznih zadevah, v katere se vlagajo dokumenti povezani s konkretno zadevo. Podatki o spisih se vodijo v vpisnikih, kar omogoča identifikacijo posameznih zadev oziroma spisov ter pridobivanje osnovnih informacij o njih, vključno z naravo zadeve prek ustreznih klasifikacijskih oznak.

Takšna organiziranost poslovanja državnega tožilstva zagotavlja preglednost posameznih zadev in omogoča tudi izvajanje nadzora nad obravnavo konkretnih primerov. Zato posebna evidenca o izmenjavi podatkov po 10.a poglavju ZSKZDČEU-1 po oceni MP ni potrebna. Tudi morebitno enostavnejše zbiranje statističnih podatkov samo po sebi ne utemeljuje dodatne administrativne obremenitve Vrhovnega državnega tožilstva.

- VDT v zvezi s predlaganim novim 85.a členom ZSKZDČEU-1 (3. člen novele) predlaga, da se kot slovenski ARO ne določi VDT kot celota, temveč pristojni oddelek znotraj VDT, npr. oddelek, pristojen za odvzem premoženjske koristi.

MP pojasnjuje, da je kot slovenski urad za odvzem premoženjske koristi ustrezno določiti VDT kot pristojni državni organ, ne pa posamezne notranje organizacijske enote znotraj tega organa. Določitev VDT ne pomeni, da bodo naloge iz predlaganega novega 10.a poglavja ZSKZDČEU-1 izvajale vse njegove notranje organizacijske enote oziroma vsi državni tožilci na VDT.

Če bi se kljub temu izkazala potreba, da se za izvajanje nalog iz predlaganega novega 10.a poglavja ZSKZDČEU-1 določi posebna notranjeorganizacijska enota, bi bilo to smiselno urediti ob naslednji spremembi Zakona o državnem tožilstvu, ki ureja organizacijska vprašanja državnega tožilstva.

- VDT v zvezi s predlaganim novim 85.h členom ZSKZDČEU-1 (3. člen novele) predlaga, da se črta obvezno obveščanje posameznika po uradni dolžnosti o posredovanju njegovih podatkov tujemu ARO in se namesto tega uredi pravica posameznika, da sam zahteva dostop do podatkov, z možnostjo omejitve dostopa, če bi razkritje ogrozilo postopek ali pravice drugih oseb.

MP pritruje navedbam VDT, da Zakon o varstvu osebnih podatkov na področju obravnavanja kaznivih dejanj ne zahteva obveščanja posameznika po uradni dolžnosti, temveč posamezniku zagotavlja pravico, da sam zahteva dostop do podatkov. Vendar je mogoče to vprašanje s področnim zakonom urediti drugače. Tako na primer ZKP v 154. členu določa dolžnost preiskovalnega sodnika, da posameznike po uradni dolžnosti obvesti o podatkih, pridobljenih z izvajanjem nekaterih preiskovalnih ukrepov.

V teh primerih odločitev o pošiljanju podatkov namreč ne temelji na presoji dveh subjektov, to je urada države, ki podatke zahteva, in urada države, ki jih pošlje, temveč zgolj na presoji slednjega.

Državni tožilec VDT tako ne bo odločal na podlagi zahteve, v kateri bi moral organ druge države članice jasno predstaviti namen zahteve in utemeljiti potrebnost zahtevanih podatkov, temveč bo navedene okoliščine presojal sam na podlagi (omejenega) poznavanja postopkov, ki potekajo v drugi državi članici. S tega vidika je v bistveno slabšem spoznavnem položaju, kot bi bil, če bi odločal na podlagi zahteve organa druge države članice.

Po ponovnem tehtanju navedenega tveganja na eni strani ter bremena, ki ga predlog novele nalaga VDT, na drugi strani in ob upoštevanju, da se obveznost obveščanja nanaša le na vsebinsko ozko opredeljene primere iz 85.c člena, je MP v predlaganem 85.i členu predloga novele ohranilo obveznost obveščanja po uradni dolžnosti.

Pripombe k 4. členu novele (evropski nalog, ki ga izda organ druge države članice)

- OZS v zvezi s predlaganim novim 11.a poglavjem in predlaganim novim 96.i členom ZSKZDČEU-1 (4. in 5. člen novele) predlaga, da se izrecno uredi varstvo odvetniške tajnosti, novinarskih virov, zdravniške zaupnosti in drugih zakonsko varovanih zaupnih razmerij, da v primeru verjetnosti zajema privilegirane komunikacije o dopustnosti pridobitve, pregleda in uporabe podatkov odloči sodišče po postopku, kot ga določa ZKP za odvetniško komunikacijo in da se določi mehanizem preverjanja, ki preprečuje, da bi organ pregona sam pregledoval in selekcioniral podatke, ki lahko vsebujejo privilegirano komunikacijo in da se določi, da se podatki, pridobljeni s kršitvijo odvetniške tajnosti, ne smejo uporabiti kot dokaz in se morajo izločiti iz spisa.

MP pojasnjuje, da namen predloga novele ni drugače urediti varstva posebnih oblik zaupnosti glede na to, ali se podatki pridobivajo z evropskim nalogom ali na podlagi določb ZKP v domačem kazenskem postopku. Vprašanje morebitne okrepitve varstva posebnih oblik zaupnosti, kot ga izpostavlja OZS, bi bilo zato treba urediti v ZKP, če bi se za to pokazala potreba. Takšna sprememba bi se na podlagi predlaganega 96.i člena ZSKZDČEU-1 ustrezno odrazila tudi pri izdaji evropskega naloga, ki ga izda domači organ.

Ker ZKP trenutno ne vsebuje določb, ki bi slovenskim organom omogočale odreditev posredovanja vsebinskih podatkov, bo navedeno vprašanje smiselno nasloviti ob morebitnih spremembah ZKP, s katerimi bi bilo uvedeno ustrezno preiskovalno dejanje za pridobivanje takšnih podatkov.

- OZS izpostavlja, da mora predlog preprečiti, da bi posameznik, katerega podatki se nahajajo pri ponudniku v Republiki Sloveniji, prišel pod nižji standard varstva zgolj zato, ker nalog izda organ druge države članice.

MP pojasnjuje, da Uredba 2023/1543/EU določa pogoje, pod katerimi lahko Republika Slovenija kot država izvršiteljica zavrne oziroma prizna in izvrši evropski nalog za zavarovanje ali posredovanje elektronskih dokazov. Slovenska zakonodaja v te pogoje ne more poseči na način, ki bi omejeval uporabo uredbe oziroma uvajal dodatne razloge za zavrnitev zunaj okvira, ki ga določa uredba.

Po drugi strani Uredba 2023/1543/EU določa tudi pogoje, pod katerimi bo druga država članica priznala evropski nalog, ki ga izda pristojni organ Republike Slovenije. Vendar uredba sama po sebi slovenskega zakonodajalca ne zavezuje, da slovenskim organom omogoči izdajanje evropskih nalogov v celotnem obsegu, ki bi ga uredba sicer dopuščala. Izdaja evropskega naloga je namreč mogoča le, če nacionalno pravo dopušča izdajo primerljivega ukrepa v domačem postopku (drugi odstavek 5. člena in drugi odstavek 6. člena Uredbe 2023/1543/EU).

Slovenska zakonodaja v določenih primerih slovenskim organom omogoča pridobivanje elektronskih dokazov v ožjem obsegu, kot ga dopušča Uredba 2023/1543/EU. To lahko v praksi pomeni, da bodo organi drugih držav članic od subjektov v Republiki Sloveniji v posameznih

primerih lahko pridobili podatke v širšem obsegu, kot bi jih v primerljivem domačem primeru lahko pridobili slovenski organi.

Ker priznanja in izvršitve evropskega naloga, ki ga izda organ druge države članice, ni mogoče omejiti zunaj pogojev, določenih v Uredbi 2023/1543/EU, bi bilo navedeno razliko mogoče izravnati le tako, da bi se slovenskim organom razširila pooblastila za pridobivanje elektronskih dokazov. Takšna rešitev pa bi pomenila znižanje sedanjega standarda varstva zasebnosti v domačih kazenskih postopkih in bi bila lahko sporna tudi z vidika ustavnih jamstev. Ker je za predlagateljico nižanje standardov varstva zasebnosti nesprejemljivo, je treba sprejeti, da bodo organi drugih držav članic v posameznih primerih od subjektov v Republiki Sloveniji lahko pridobili podatke v širšem obsegu, kot jih lahko v primerljivih domačih primerih pridobijo slovenski organi.

- EPF v zvezi s predlaganim novim 96.c členom ZSKZDČEU-1 (4. člen novele) predlaga ponovno preučitev oziroma opustitev izključne pristojnosti Okrožnega sodišča v Kopru.

MP pojasnjuje, da določitev izključne pristojnosti enega sodišča za posamezno vrsto zadev ne pomeni izjeme v sistemu sodne pristojnosti. Tak pristop pozna že ZSKZDČEU-1, ki v posameznih primerih, ko krajevno pristojnega sodišča ni mogoče določiti, določa pristojnost Okrožnega sodišča v Ljubljani, na primer v drugem odstavku 50. člena, drugem odstavku 64. člena, drugem odstavku 100. člena, drugem odstavku 134. člena, drugem odstavku 167. člena, drugem odstavku 184.c člena, četrtem odstavku 189. člena, tretjem odstavku 202. člena, četrtem odstavku 211. člena in petem odstavku 224.c člena ZSKZDČEU-1. Nadalje tudi Zakon o sodiščih (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDSL-A, 63/13, 17/15, 23/17 – ZSSve, 22/18 – ZSICT, 16/19 – ZNP-1, 104/20, 203/20 – ZIUPOPVE, 18/23 – ZDU-10, 42/24 – odl. US in 100/25 – ZS-1) v 14. členu določa izključno krajevno pristojnost nekaterih sodišč.

Namen predlagane rešitve je specializacija odločanja. Evropski nalog za zavarovanje elektronskih dokazov in evropski nalog za posredovanje elektronskih dokazov sta nova in zahtevna instrumenta, pri katerih je pomembno hitro oblikovanje enotne in predvidljive sodne prakse. Razpršitev pristojnosti med več sodišč bi bila z vidika pričakovanega manjšega števila postopkov manj primerna, saj bi otežila razvoj specializiranega znanja in poenoteno uporabo Uredbe (EU) 2023/1543.

MP dodatno pojasnjuje, da je določitev Okrožnega sodišča v Kopru predlagalo VSRS, ki ima najboljši pregled nad obremenitvijo posameznih sodišč, organizacijo njihovega dela in možnostmi za učinkovito izvajanje novih pristojnosti. Glede na pričakovano manjše število postopkov predlagana ureditev ne predstavlja tveganja za preobremenitev Okrožnega sodišča v Kopru. Poleg tega Zakon o sodiščih določa tudi ukrepe za razbremenitev sodišča v primeru bistveno povečanega pripada zadev ali bistveno povečanega števila nerešenih zadev, predvsem v obliki prenosa pristojnosti za sojenje v določenem številu zadev na eno ali več drugih manj obremenjenih sodišč iste stvarne pristojnosti, pod pogoji iz 15. člena Zakona o sodiščih.

- Državljan B. M. v zvezi s predlaganima novima 96.c in 96.l členoma ZSKZDČEU-1 (4. in 5. člen novele) izpostavlja tveganje za preobremenitev Okrožnega sodišča v Kopru, ki naj bi imelo izključno pristojnost za vse zadeve v zvezi z elektronskimi dokazi, in predlaga porazdelitev pristojnosti na več sodišč, na primer v Ljubljani in Mariboru.

MP pojasnjuje, da je predlagana rešitev predhodno usklajena z Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije. Z določitvijo izključne pristojnosti Okrožnega sodišča v Kopru in posledično tožilstva za koprsko okrožje se uvaja specializacija odločanja ter zagotavlja poenotena sodna praksa pri obravnavi evropskega naloga, kar je glede na zahtevnost materije in čezmejno naravo postopkov ocenjeno kot ustreznejša rešitev od razdrobitve pristojnosti med več okrožnih sodišč.

- VSRS v zvezi s predlaganim novim 96.d členom ZSKZDČEU-1 (4. člen novele) predlaga uskladitev z ureditvijo evropskega preiskovalnega naloga, tako da preiskovalni sodnik ne bi odločal s sklepom, ampak z odredbo po ZKP, ki se pošlje v izvršitev ponudniku storitev.

MP pojasnjuje, da Uredba 2023/1543/EU izhaja iz drugačnega koncepta kot ureditev evropskega preiskovalnega naloga. Pri evropskem nalogu za zavarovanje oziroma posredovanje elektronskih dokazov operater oziroma ponudnik storitev informacijske družbe neposredno izvršuje akt organa države izdajateljice. To je najbolj očitno v primerih, ko do odločanja organa izvršitelja o priznanju sploh ne pride.

Enako izhodišče velja tudi v primeru, ko pride do postopka priznanja evropskega naloga. Namen tega postopka ni, da bi preiskovalni sodnik akt tujega organa nadomestil z novo domačo odredbo po ZKP, temveč da odloči, ali se evropski nalog prizna oziroma ali se njegovo priznanje zavrne iz razlogov, ki jih določa Uredba 2023/1543/EU. Zato je odločanje s sklepom ustreznejše, saj gre za odločitev o priznanju tujega akta, ne pa za samostojno odreditev preiskovalnega dejanja po slovenskem pravu.

Izdaja odredbe po ZKP bi bila problematična tudi zato, ker ZKP ne omogoča izdaje primerljive odredbe v vseh primerih, v katerih lahko organ države izdajateljice podatke zahteva z evropskim nalogom. Če bi se priznanje evropskega naloga vezalo na izdajo odredbe po ZKP, bi to lahko pomenilo, da bi se za vhodne evropske naloge posredno uporabili pogoji, ki jih Uredba 2023/1543/EU ne določa. Takšna ureditev bi lahko zožila uporabo uredbe oziroma povzročila neskladje z neposredno uporabljivim pravom Evropske unije. Če pa bi bila odredba izdana ne glede na pogoje iz ZKP in bi zgolj povzemala vsebino evropskega naloga, bi se zastavilo vprašanje smiselnosti takšne rešitve. V tem primeru odredba ne bi imela samostojne vsebine, temveč bi pomenila le formalno preoblikovanje evropskega naloga v domači procesni akt, čeprav uredba izhaja iz neposrednega izvrševanja naloga organa izdajatelja.

Drugačna ureditev pri evropskem preiskovalnem nalogu je smiselna, ker se v tem primeru preiskovalno dejanje izvršuje pod pogoji, ki jih določa ZKP.

- OZS v zvezi s predlaganim novim 96.č členom ZSKZDČEU-1 (4. člen novele) predlaga, da se ne izključi pritožba zoper odločitve o zavrnitvi evropskega naloga oziroma odločitve, da razlogi za zavrnitev niso podani, temveč naj se zagotovi učinkovito pravno sredstvo.

MP pojasnjuje, da je ponovno preučilo vprašanje, ali je mogoče osebam, katerih podatki se zahtevajo, omogočiti sodelovanje v postopku in ali jim je mogoče zagotoviti pravico do pritožbe.

Ob tem Ministrstvo za pravosodje ni spremenilo stališča, da določbe uredbe, ki določajo roke za izvršitev naloga oziroma sprejem odločitve organa izvršitelja (preiskovalnega sodnika), ter določbe glede opustitve, omejitve in odloga obveščanja, že teoretično, še bolj pa praktično ne dopuščajo ne izjave ne pritožbe osebe, na katero se podatki nanašajo.

Pravice do izjave in pritožbe ni mogoče zagotoviti v primerih, ko preiskovalni sodnik o izdanem evropskem nalogu sploh ni obveščen, saj v teh primerih nima pristojnosti, da izvršitev naloga zavrne, tudi če bi bil o izdanem nalogu obveščen po drugi poti, na primer če bi ga o tem obvestil operater oziroma ponudnik storitev informacijske družbe.

Uredba določa izjemno kratke roke za zavrnitev evropskega naloga (10 dni, prvi in drugi odstavek 10. člena Uredbe (EU) 2023/1543, oziroma 96 ur, tretji odstavek 10. člena Uredbe (EU) 2023/1543) in za priznanje evropskega naloga (5 dni, drugi odstavek 16. člena Uredbe (EU) 2023/1543). Ti roki ne omogočajo, da se osebi, katere podatki se zahtevajo, vroči potrdilo o evropskem nalogu oziroma zahteva za priznanje evropskega naloga, da ta poda izjavo oziroma pritožbo ter da sodišče izjavo oziroma pritožbo prejme in o njej pravočasno odloči.

To pomeni, da bi preiskovalni sodnik oziroma pritožbeno sodišče odločitev sprejela šele po tem, ko bi operater oziroma ponudnik storitev informacijske družbe podatke že posredoval organu države izdajateljice. Takšna naknadna odločitev oziroma, v primeru pritožbe, sprememba prvotne odločitve za organ države izdajateljice ne bi bila zavezujoča. Izpostavljamo, da uredba le v enem primeru omogoča odločitev preiskovalnega sodnika po tem, ko so podatki že bili posredovani, in sicer kadar mora operater oziroma ponudnik storitev informacijske družbe zaradi nujnosti primera podatke posredovati v osmih urah.

Nadaljnjo oviro predstavljajo določbe o zadržanju, omejitvi ali opustitvi obveščanja, ki jih ureja 13. člen Uredbe (EU) 2023/1543. Če bi preiskovalni sodnik osebo, katere podatki se zahtevajo, pozval k podaji izjave ali ji vročil svojo odločitev ter jo poučil o pravici do pritožbe, bi namreč lahko ravnal v nasprotju z omejitvijo, ki jo je odredil organ izdajatelj in ga zavezuje.

Vsaj teoretično bi sicer bilo mogoče osebi, katere podatki se zahtevajo, pritožbo omogočiti po tem, ko je omejitev ali odlog obveščanja odpravljen, vendar preiskovalni sodnik s prenehanjem teh ukrepov ne bo nujno seznanjen. Uredba namreč ne določa obveznosti organa izdajatelja, da o prenehanju odloga ali omejitve obvesti organ izvršitelj, zlasti kadar so bili zahtevani podatki že posredovani.

Še težje bi bilo zagotoviti varstvo osebi, na katero se evropski nalog sicer ne nanaša, vendar pridobljeni podatki vsebujejo tudi podatke o njej. Uredba (EU) 2023/1543 v primerih iz 8. člena predvideva, da se organu izvršitelju pošlje potrdilo o evropskem nalogu za posredovanje, ne pa tudi, da se mu pošljejo podatki, posredovani na podlagi naloga. Preiskovalni sodnik zato z morebitnimi tretjimi osebami, v pravice katerih evropski nalog poseže posredno ali naključno, praviloma sploh ne bo seznanjen.

MP še pojasnjuje, da ima oseba, katere podatki so zahtevani z evropskim nalogom za posredovanje, v skladu s prvim odstavkom 18. člena Uredbe (EU) 2023/1543 pravico do učinkovitega pravnega sredstva zoper nalog. To pravico v skladu z drugim odstavkom navedenega člena uveljavlja pred sodiščem v državi izdajateljici v skladu z njenim nacionalnim pravom.

Izključitev pravice do izjave in pravice torej do pritožbe torej ne pomeni, da oseba, na katero se podatki nanašajo, ne uživa nikakršnega pravnega varstva, pač pa le, da ga uživa zgolj v državi izdajateljici, ne pa tudi v Republiki Slovenji.

Pripombe k 5. členu novele (evropski nalog, ki ga izda domači organ)

- VDT v zvezi s predlaganim novim 96.i (sedaj 96.h) členom ZSKZDČEU-1 (5. člen novele) meni, da kataloga kaznivih dejanj v ZSKZDČEU-1 ni treba posebej določiti, saj po njihovem zadostuje uporaba Uredbe 2023/1543/EU in ZKP, presojo pa naj opravi sodnik v konkretni zadevi.

MP ugotavlja, da so mnenja glede vprašanja, ali je v ZSKZDČEU-1 treba navesti katalog kaznivih dejanj, deljena. Vključitve kataloga v ZSKZDČEU-1 ne zagovarja MNZJU in VDT, po drugi strani pa DTS, VSRS, OZS, PF in EPF ocenjujejo, da je vključitev izrecnega kataloga potrebna.

Glede na prevladujoča stališča deležnikov, ki so podali mnenje v postopku strokovnega in medresorskega usklajevanja, je MP katalog kaznivih dejanj vključilo v predlog novele.

- VSRS v zvezi s predlaganim novim 96.i (sedaj 96.h) členom ZSKZDČEU-1 (5. člen novele) izpostavlja, da mora zakon jasno določiti, v katerih primerih se podatki na podlagi 149.b člena ZKP pridobivajo z evropskim nalogom, za katera kazniva dejanja je to dopustno in ali je tak način pridobivanja obvezen oziroma kdaj je mogoče uporabiti tudi evropski preiskovalni nalog ali Konvencijo 2000.

Evropski nalog, evropski preiskovalni nalog in zahtevo na podlagi Konvencije o medsebojni pravni pomoči je dopustno izdati, kadar so izpolnjeni pogoji, ki jih zakon določa za posamezno vrsto ukrepa. Možnost uporabe enega izmed navedenih ukrepov a priori ne izključuje možnosti uporabe drugega ukrepa za pridobivanje elektronskih dokazov niti možnosti, da se hkrati izvede več preiskovalnih ukrepov. Načeloma je torej sodišču oziroma drugemu organu izdajatelju prepuščeno, kateri preiskovalni ukrep izvede.

Pri tem sicer velja izpostaviti splošno načelo sorazmernosti, v skladu s katerim mora sodišče izvesti tisto preiskovalno dejanje, ki v najmanjši možni meri posega v pravice posameznika. Ker pa se z evropskim nalogom za zavarovanje ali posredovanje elektronskih dokazov, evropskim preiskovalnim nalogom in zahtevo na podlagi Konvencije o medsebojni pravni pomoči pridobivajo isti dokazi, razlikuje pa se le način njihovega pridobivanja, se zdi verjetnost, da bi bilo enega izmed teh ukrepov mogoče šteti za milejšega v primerjavi z drugimi, podana le izjemoma.

Pri tem velja izpostaviti, da je tudi po ZKP iste podatke načeloma mogoče pridobiti z različnimi preiskovalnimi dejanji, na primer z zasedom namesto s prikritimi preiskovalnimi dejanji, pri čemer ZKP prav tako ne določa hierarhije navedenih preiskovalnih dejanj, razen v okviru načela sorazmernosti.

- Državljan B. M. v zvezi s predlaganim novim 96.i (sedaj 96.h) členom ZSKZDČEU-1 (5. člen novele) predlaga, da se izrecno določi, da se uporabijo določbe Uredbe 2023/1543/EU, če ZKP določenega ukrepa ne ureja ali ga ureja drugače kot uredba.

MP pojasnjuje, da je bilo že v obrazložitvi predloga novele pojasnjeno, da se določbe Uredbe 2023/1543/EU in ZKP uporabljajo hkrati, ne pa na način, da bi se uredba uporabljala šele subsidiarno, kadar ZKP posameznega vprašanja ne ureja ali ga ureja drugače. Kolikor bi se določbe Uredbe 2023/1543/EU uporabljale le, če ZKP določenega vprašanja ne ureja (drugače), bi to v praksi pomenilo derogacijo večine določb uredbe.

Pripombe k 96.i (sedaj 96.h) in 96.j členu ZSKZDČEU-1

- SRS v zvezi s predlaganima novima 96.i (sedaj 96.h) in 96.j členoma ZSKZDČEU-1 (5. člen novele) predlaga jasno razmejitev med nalogom za zavarovanje in nalogom za posredovanje, saj evropskega naloga za posredovanje nikoli ne izda policija.

MP pojasnjuje, da lahko v skladu s 149.č členom policija pridobi naročniške podatke, zato lahko izda tudi evropski nalog za posredovanje naročniških podatkov.

- Državljan B. M. v zvezi s predlaganim novim 96.k členom ZSKZDČEU-1 (5. člen novele) predlaga, da se pri osebi na begu ali osebi, ki se skriva, pogoj nujne potrebnosti šteje za izpolnjen, če je oseba na begu več kot 48 ur in so bili drugi manj invazivni ukrepi neuspešni.

MP pojasnjuje, da so pogoji za izdajo evropskega naloga po 96.k členu smiselno enaki pogojem iz 149.c člena ZKP, ki ureja primerljiv nacionalni ukrep.

- VDT v zvezi s predlaganim novim 96.k členom ZSKZDČEU-1 (5. člen novele) predlaga, da se določba o osebi na begu ali osebi, ki se skriva, oblikuje širše, tako da evropski nalog omogoča pridobitev podatkov, na podlagi katerih je mogoče odkriti lokacijo osebe, ne le lokacije komunikacijskega sredstva.

MP pojasnjuje, da so pogoji za izdajo evropskega naloga po 96.k členu smiselno enaki pogojem iz 149.c člena ZKP, ki ureja primerljiv nacionalni ukrep. Glede na dejstvo, da se lahko evropski nalog izda le, če je mogoče izdati ukrep v skladu z nacionalnim pravom, bi širitev 96.k člena bila neupravičena.

- EPF v zvezi s predlaganim novim 96.k členom ZSKZDČEU-1 (5. člen novele) predlaga, da se ukrep glede osebe, ki je na begu ali se skriva, ne uvaža prek ZSKZDČEU-1, temveč po potrebi s spremembo ZKP.

MP je v predlogu novele že pojasnilo specifičen razlog, zaradi katerega se ukrep v zvezi z osebo, ki je na begu ali se skriva, ureja v ZSKZDČEU-1 in ne v ZKP. Po ZKP je namreč mogoče pridobivati podatke za naprej, torej od izdaje odredbe dalje, kar je za prijetje osebe, ki je na begu ali se skriva, praviloma bistveno učinkovitejše kot pridobivanje podatkov o tem, kje se je ta oseba nahajala v preteklosti. Zato ZKP ni smiselno spreminjati.

Drugačen pa je položaj pri evropskem nalogu za zavarovanje ali posredovanje elektronskih dokazov po Uredbi 2023/1543/EU, saj ta omogoča le pridobivanje podatkov, ki jih operater oziroma ponudnik storitev informacijske družbe že hrani ob prejemu naloga. Predlagani 96.k člen zato ureja posebno čezmejno procesno možnost, ki se ob upoštevanju navedene omejitve iz uredbe nanaša le na evropski nalog, zato je ustrezno umeščena v ZSKZDČEU-1.

Pripombe k 6. členu novele

- Državljan B. M. v zvezi s predlaganim novim 11.c poglavjem ZSKZDČEU-1 (6. člen novele) izpostavlja, da predlog ne vsebuje določb o povračilu stroškov imenovanim poslovnim enotam in predlaga uvedbo okvirnega mehanizma, na primer pavšalnih zneskov.

MP pojasnjuje, da slovenska zakonodaja praviloma ne določa povračila stroškov, ki nastajajo zavezancem zaradi izpolnjevanja njihovih zakonskih obveznosti, prav tako pa take obveznosti državam članicam ne nalaga Direktiva 2023/1544/EU. Kot je pojasnjeno v 3. točki uvodne obrazložitve Direktive 2023/1544/EU, obveznost imenovanja imenovane poslovne enote ali pravnega zastopnika nadomešča različne obveznosti, ki so za operaterje oziroma ponudnike storitev informacijske družbe določene v posameznih državah članicah, zato se utegne vsaj za del teh subjektov breme poslovanja v različnih državah članicah celo zmanjšati. Prav tako je treba upoštevati, da za večino ponudnikov storitev strošek imenovanja poslovne enote ali pravnega zastopnika ne bo nesorazmerno visok, hkrati pa ga nosijo vsi subjekti v primerljivem pravnem položaju, zato ne vpliva na medsebojno konkurenco.

- VSRS v zvezi s predlaganim novim 96.o členom ZSKZDČEU-1 (6. člen novele) opozarja, da bi bilo treba ustrezno nasloviti tudi vpliv Direktive 2023/1544/EU na druge institute, zlasti evropski preiskovalni nalog.

MP pojasnjuje, da predlagani 96.o člen ZSKZDČEU-1 določa, na kateri subjekt se naslovi zahteva za zavarovanje ali posredovanje elektronskih dokazov, izdana na podlagi določb 9. in 9.a poglavja ZSKZDČEU-1, ki urejata evropski preiskovalni nalog, Konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije, ki jo je Svet pripravil na podlagi 34. člena Pogodbe o Evropski uniji, in v določenih primerih tudi na podlagi ZKP. Gre torej za določanje specialnega pravila, ki predstavlja izjemo od splošnega pravila o pridobivanju (vseh vrst) dokazov od (vseh kategorij) subjektov.

Tak nomotehnični pristop – ko se zaradi ureditve specialnega vprašanja ne posega v splošno ureditev – je v slovenski zakonodaji splošno uveljavljen (glej na primer 64. člen Družinskega zakonika, ki ureja obličnost pravnih poslov med zakoncema in s tem predstavlja specialno ureditev glede na siceršnje splošno pravilo, da za sklepanje pravnih poslov posebna oblika praviloma ni zahtevana). Pravilo, ki velja v konkretnem primeru oziroma za specifično situacijo, je mogoče razbrati z ustrezno ustaljeno razlago predpisov (*lex specialis derogat legi generali*).

Pripombe k 7. členu novele

- Državljan B. M. v zvezi s 7. členom novele predlaga, da lahko AKOS na utemeljeno prošnjo operaterja rok za imenovanje imenovane poslovne enote oziroma pravnega zastopnika podaljša za največ tri mesece, če operater dokaže, da imenovanja zaradi nepredvidljivih oziroma neprepredljivih razlogov ni mogoče izvesti v predpisanem roku.

MP pojasnjuje, da je rok za imenovanje (6 mesecev) praviloma dovolj dolg, da operaterjem oziroma ponudnikom storitev informacijske družbe omogoča imenovanje imenovane poslovne enote ali pravnega zastopnika. Če bo do zamude iz objektivnih razlogov kljub temu prišlo, pa bo AKOS to upoštevala pri presoji krivde, ki je temeljni element odgovornosti za prekršek. Dodatno je treba upoštevati, da je rok za imenovanje določen v Direktivi 2023/1544/EU.

11. Spoštovanje Resolucije o normativni dejavnosti

Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti.

12. Vključitev v okvirni načrt normativne dejavnosti

Predlog predpisa, ki je predmet gradiva, ni vključen v okvirni načrt normativne dejavnosti.

Ministrstvo za pravosodje
Mihael Zupančič
minister